

Путін і «торжество християнства» в Росії | Володимир Путін

 [aljazeera.com/features/2017/10/19/putin-and-the-triumph-of-christianity-in-russia](https://www.aljazeera.com/features/2017/10/19/putin-and-the-triumph-of-christianity-in-russia)

Glenn Ellis, Viktoriya Kolchyna

Тривалість відео 25 хвилин 00 секунд25:00

П'ять років тому сумнозвісна профанна акція протесту жіночої панк-групи Pussy Riot у головному соборі Москви мала на меті висунути зростаючі стосунки між Російською державою та Православною Церквою, особливо близьке ставлення президента Володимира Путіна та духовного лідера церкви Патріарха Кирило один для одного.

У той час це було відносно другорядним питанням; більшість росіян думали про інші речі – такі як економічні проблеми країни, погіршення її відносин із Заходом через Сирію та переобрання Путіна на найвищу посаду після міжцарів'я прем'єр-міністром.

Але тепер це знову на порядку денному, тому що багато опонентів Путіна вважають, що яскрава підтримка та взаємні ляпаси, які Кремль і Православна Церква дають одне одному сьогодні, сприяють дедалі жорсткішому соціальному та релігійному консерватизму, нетолерантному націоналізму та зростанню особистості. культ навколо президента.

Ми чули, що найочевиднішою зовнішньою ознакою цих близьких стосунків було поширення релігійного фанатизму, який заповнював радіомовлення. Тож ми вирушили до офісу «Царьград ТВ», неподалік від Красної площі Москви, щоб зустрітися з Олександром Дугіним, головним редактором найбільш ультраконсервативного православного каналу Росії, аудиторія якого зростає найшвидше в країні.

«Після падіння комунізму була велика прірва... порожнеча, тому що все почало падати в чорну діру. Всі певності, всі істини, все те, що сприймалося як належне, в одну мить зникло», – каже Дугін.

За допомогою Путіна, пояснив Дугін, РПЦ заповнює цю порожнечу. Дійсно, очима «Царьград-телевізора» видно московський горизонт із незліченними куполами та хрестами, які змагаються з серпами та молотами — поле битви символів — і ясно, яка сторона перемагає.

Власника каналу, пов'язаного з Кремлем інвестиційного банкіра Костянтина Малофєєва, колись називали Божим олігархом, цього титулу він уникає: «Я Божий слуга, а не Божий олігарх...», — наполягає він, сидячи за великим портретом Миколи II.

«Ми зараз живемо в Росії... прекрасний період, період торжества християнства».

Малофєєв зрозуміло, хто несе відповідальність. «Президент Путін — наш лідер... даний нам Богом».

Інші наполягають на тому, що, висувачи православну церкву на центральне місце в російських справах, Путін просто забезпечує підтримку церкви своєї консервативної та націоналістичної політичної програми – розумний крок, враховуючи, що від половини до двох третин усіх росіян ідентифікують себе як православних християн. .

Леонід Симонович-Нікшич з Православних Прапороносців, девіз якого: «Православ'я або смерть» [Glenn Ellis/Al Jazeera]

Декриміналізація домашнього насильства

Наступного ранку ми стоїмо біля російського парламенту, Думи.

Останніми роками з цієї будівлі злилася купа соціально регресивних законів, які часто підтримувалися підтримкою Російської православної церкви.

Один із найбільш суперечливих із цих законів (прийнятий 358 голосами проти двох) фактично декриміналізує домашнє насильство, що здається дивним для християнської організації.

Відповідно до цього закону, коли ти когось б'єш, ти можеш просто заплатити таку суму, як штраф за паркування, навіть таку ж суму. Це звучить божевільно, але це правда.

за Альона Попова, агіт

Тим не менш, у заяві, опублікованій після ухвалення закону, церква наполягала на тому, що фізичне покарання є «основним правом».

Активіст Алена Попова чекає на нас і не втрачає часу, щоб повідомити, що вона думає про цей закон.

«Згідно з цим законом, коли ти когось б'єш, ти можеш просто заплатити таку суму, як штраф за паркування, навіть таку ж суму. Звучить божевільно, але це правда», – каже Попова.

Минулого року, за її словами, 14 000 жінок у Росії померли від травм, нанесених партнером по стосунках – це еквівалентно одній жінці кожні 40 хвилин.

Попова лобювала депутатів Думи, щоб змінити законодавство, але вона знає, що це буде нелегке завдання, враховуючи кількість підтримки, яку закон отримав під час проходження через парламент.

Закони, спрямовані проти інших церков і конфесій

Того вечора ми вирушаємо на пошуки тих, хто потрапив під кінець іншого недавнього рішення, відомого як Закон Ярової – на честь одного з авторів. По суті, це набір поправок 2016 року до існуючого «антитерористичного» та «екстремістського» законодавства, закон примітний тим, що включає нові обмеження на євангелізацію та релігійну місіонерську роботу.

Відповідно до його положень, місіонерська робота визначається як:

«Діяльність релігійного об'єднання, спрямована на поширення інформації про свої переконання серед осіб, які не є учасниками (членами, адептами) цього релігійного об'єднання, з метою залучення цих осіб до складу учасників (членів, адептів). Здійснюється безпосередньо релігійними об'єднаннями або уповноваженими ними громадянами та/або юридичними особами, публічно, за допомогою засобів масової інформації, мережі Інтернет чи іншими законними засобами».

Метою цих приписів, за словами противників закону, є прихильники церков і віросповідань, відмінних від Православної. І ось з ким ми сьогодні ввечері зустрічаємось, групою Свідків Єгови та їхнім речником Мікаїлом Панічевим.

Ми ризикуємо, коли просто говоримо з кимось про Біблію... не кажучи вже про наші вчення. Будь-яка розмова може викликати підозри – підуть і повідомлять поліцію.

за Мікаїл Панічев, речник Свідків Єгови

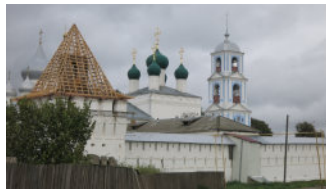
Ми зустрічаємось з нашим посередником на погано освітленій автостоянці в підмосковному передмісті, і він веде нас до сусіднього житлового кварталу. У ліфті наш гід прикидається, що не знає нас, коли хтось заходить. Нас проводять до квартири, де

близько десятка людей сидять за столом і читають Біблію. Нас попереджають, що в будь-який момент може з'явитися ФСБ (держбезпека).

За словами присутніх на зустрічі, Свідки Єгови, група, яка колись переслідувалася нацистами за сувору прихильність до пацифізму, тепер також названі загрозою для суспільства; загнали в підпілля у квітні минулого року, коли російський Верховний суд арештував усе їхнє майно, визнавши групу «екстремістською».

Відтоді відбулися численні напади на їхні будинки та місця богослужіння. Більшість із цієї невеликої групи вже провели певний час у в'язниці, включаючи дівчину-підлітка.

За словами Панічева, «ми ризикуємо, коли просто говоримо з кимось про Біблію... не кажучи вже про наше вчення. Будь-яка розмова може викликати підозри – підуть і повідомлять поліцію».

Після падіння комунізму в Росії було побудовано або відреставровано близько 25 000 церков [Glenn Ellis/Al Jazeera]

Опівнічні рейди

Коли наші зйомки тривали наступними днями, нам здавалося, що зростання Російської православної церкви не зупинити. З моменту падіння комунізму в Росії було побудовано або відреставровано 25 000 церков за підтримки держави – якщо не завжди загальної громадської підтримки.

Ми вирушили на пошуки одного набору суперників, які щотижня збираються в московському парку. Вони сказали нам, що землю відвели під ще одну церкву, проти чого вони заперечували, оскільки це означало позбавлення громадського благоустрою.

Але відкрито заперечувати такий розвиток подій, як це виявив Євген Лебедев у листопаді минулого року, ризиковано. Він розповів нам, що його дім та будинок ще 11 осіб увірвали поліцейські в масках під час опівночі: «Вони вриваються з криками: «На підлогу!» Хтось кинув мене на підлогу. Я був таким 20 хвилин, мої діти плакали».

Офіцери розслідували можливе порушення ще одного нового закону, який підтримує православна церква. У цьому випадку кримінальним злочином є «образа почуттів віруючих».

Рейди транслювалися на національному телебаченні, а патріарх Кирило засудив Лебедева та його друзів як «язичників».

Це вже звичайне використання силами правоохоронних органів для зміцнення статусу та привілеїв Православної Церкви вразило нас глибокою іронією, враховуючи, що лише кілька десятиліть тому комуністи застосовували такі ж жорстокі заходи для придушення організованої релігії.

У ті часи ця сентенція засновника Радянської держави В. І. Леніна лежала в основі державного погляду на релігію:

«Релігія — це опіум для народу... Усі сучасні релігії та церкви, всі й будь-які види релігійних організацій марксизм завжди розглядав як органи буржуазної реакції, що використовуються для захисту експлуатації та одурманювання робітничого класу».

Імовірно, коли ще існував Радянський Союз і Володимир Путін був лояльним офіцером КДБ, він щиро підтримав би таку думку як з політичної доцільності, якщо не з особистих переконань.

Але тепер він президент і явно дотримується іншої точки зору – і Російська православна церква є бенефіціаром.

Президент Росії
Володимир Путін
(праворуч) і митрополит
Московський і всієї Русі
Російської православної
старообрядної церкви
Корнилій (ліворуч)
відвідують Покровський
собор [ЕРА/ Олексій
Нікольський/ Sputnik/
Кремлівський басейн]